

In memoriam

IN MEMORIAM

Шиме И. Оштрић, ваздухопловни публициста (Земун, 3. август 1939 – Београд, 16. јануар 2025)

Недавно нас је напустио Шиме Оштрић. Његова биографија издваја се од оних из академске заједнице и веома је разноврсна и занимљива јер укључује и рад на, претежно ваздухопловним, историјским темама. Рођен је у браку Иве, пилота, официра војног ваздухопловства и Маргите, професорке књижевности. Отац му је погинуо у авионском удесу у Априлском рату 1941. године у Книћу, као командир ловачке ескадриле, оставивши иза себе супругу и четворо деце. Породично наслеђе обележиће све чиме се Шиме бавио у животу. Као детету ваздухопловца било му је природно да се у школском узрасту учлани у локални аеро-клуб, где је почео ваздухопловну каријеру као и остали: прво моделар, затим падобранац, после тога једриличар и на крају спортски пилот. Истовремено, под утицајем мајке, почео је да чита светску и домаћу књижевност, али и да прати домаћу и инострану ваздухопловну литературу. Све време наилазио је на очеве колеге, што је утицало да пажњу са светске ваздухопловне историје усмери на домаће ваздухопловство. Основну и средњу школу завршио је у Београду. Био је друга генерација студената социологије, али је прешао на Правни факултет, који није завршио. У међувремену је, почетком шездесетих година прошлог века, одслужио војни рок као падобранац у чувеној 63. Падобранској бригади, а први старешина био му је Стојан Јовић, писац историје *Југословенског падобранства (1926–1990)*, такође легенда југословенског падобранства и каснији командант те јединице. Шиме је 1965. године био и победник првог телевизијског квиза о ваздухопловству у Југославији, који је емитовала Телевизија Београд. У младости се активно бавио музиком и разним спортовима.

У браку са Душанком добио је две ћерке, а затим је 1969. примљен на обуку за контролора летења. Наредних 30 година провео је у овој служби, успешно обављајући различите дужности до пензије. Упоредо је као аутор или коаутор писао и објавио неколико ваздухопловних монографских публикација (*Господари неба, IK Fighters, Српска авијација 1912–1918, Les Messerschmitt Yougoslaves, Aeroklub Novi Sad 1923–2008*) и на стотине историјских чланака у ваздухопловним, историјским, али и другим домаћим и иностраним

штампаним медијима. Скоро да нема домаћег ваздухопловног часописа у коме није објавио неки чланак. Био је и члан редакције или главни уредник неких ваздухопловних новина. Такође, аутор или коаутор сценарија за 16 краткометражних документарних ваздухопловних филмова, као и сценариста телевизијске серије „Историја југословенског ваздухопловства“, коју је у осам епизода 1991. године емитовала Телевизија Сарајево.

Осим Радио Београда, где је био спољни сарадник за питања ратне прошлости, историје ваздухопловства и војне технике, сарађивао је на сличним темама и у дневном листу Политика. Истражујући историју домаћег ваздухопловства обавио је више стотина интервјуа са ваздухопловцима, актерима историјских догађаја у српском и југословенском ваздухопловству. Неки од тих записа су драгоцени јер су једино сведочанство, будући да у архиви често ништа није сачувано или је тек врло штуро представљено у ретким документима. Сарађивао је и са Музејом југословенског ваздухопловства у Београду, али и Историјским музејом Србије и Музејом науке и технике у Београду, као и са другим музејским и архивским институцијама широм бивше Југославије. Може се слободно рећи да је, са покојним Чедомиром Јанићем, Шиме Оштрић установио домаћу ваздухопловну историографију. Својим чланцима и књигама објављеним у иностранству додатно је допринео афирмацији српске и југословенске ваздухопловне историје, а самим тим и домаћег ваздухопловства. Његов одлазак велики је губитак пре свега за његову породицу, али и за ваздухопловну заједницу у којој је оставио запажен траг.

Предраг Миладиновић